

Saul zondigt en heeft berouw

Periodethema: Koningen

1 Samuël 15

KERNTEKST

'Zie, gehoorzamen is beter dan slachtoffer' (1 Sam. 15: 22m).

UITLEG VAN DE KERNTEKST

Offers brengen zonder dat het hart er achter staat en terwijl de afgoden gediend worden, heeft geen enkele waarde voor de HEERE. Zo was het bij Saul en vaak ook bij de Israëlieten. De HEERE wil hartelijke gehoorzaamheid, een leven naar Zijn wil.

BEGINSITUATIE

Saul gaat met een knecht op zoek naar de ezellinnen van zijn vader. Ze vinden ze niet en de knecht stelt voor om de man Gods, Samuël, om advies te vragen. Als ze in de stad komen, blijkt dat Samuël een grote maaltijd bereid heeft. De HEERE heeft Samuël voorzegd dat Saul zou komen. Samuël zegt dat de ezellinnen gevonden zijn. Saul wordt uitgenodigd voor de maaltijd en blijft tot de volgende dag. De volgende morgen zalft Samuël Saul tot koning over Israël. Hij vertelt hem wat er die dag zal gebeuren: Saul zal profeten tegenkomen en ook zelf profeteren. De HEERE zal met hem zijn. Het gebeurt zoals Samuël gezegd heeft.

DOELSTELLINGEN

- De kinderen horen hoe Saul, die eerst de Heilige Geest ontving, hier zijn eigen weg gaat en de Heere niet gehoorzaamt.
- De kinderen leren dat het echt belangrijk is om goed te luisteren naar de stem van de HEERE om Hem te gehoorzamen.
- De kinderen laten ervaren dat onze eigen ideeën vaak met zonde en eigenbelang bevuurd zijn.

INDELING

- De tellende Saul.
- De opdracht van Samuël.
- Het gevecht met de Amalekieten.
- Koning Agag gespaard.
- De biddende Samuël.
- De niet uitgevoerde opdracht.
- Wat is echt belangrijk (22-23).
- Berouw van Saul?
- Koning Agag gedood.
- Geen berouw van de HEERE over Saul.

OPMERKINGEN

In deze geschiedenis hebben we geprobeerd al te bloedige details achterwege te laten, omdat dat niet het doel van de vertelling is. Verder is het goed om te weten dat we de tussenliggende geschiedenissen bij deze cyclus niet vertellen. Maak de kinderen duidelijk dat er al veel gebeurd is in het rijk van koning Saul, ook goede dingen.

ZINGEN

Psalm 72: 1; 17: 3.

'Laat m' in U blijven, groeien, bloeien' (WKK 56).

'O Heer', verberg U niet voor mij' (WKK 254).

'Neem mijn leven, laat het, Heer' (WKK 267 met name vers 2, 5 en 6).

UITLEG VAN DE PSALM

Psalm: 72: 1. Als Salomo rechtvaardig regeert, zal dat tot zegen zijn van al zijn onderdanen. Hij zal eerlijk, wijs en zacht met hen handelen. En als de ellendige met hun klacht dat anderen hen onrecht hebben aangedaan bij hem komen, dan zal hij het voor hen opnemen. Dat geldt volmaakt voor Koning Jezus Christus.

MATERIALEN

Landkaart, zie website.

BORDPLAN

Luister jij (wel) goed naar de HEERE?

INTRODUCTIE

Instapverhaal

Op school zal je vast wel eens een opdracht hebben gehad om alleen uit te voeren. Je mocht bijvoorbeeld een boodschap gaan doen tijdens schooltijd, omdat de juf iets nodig had voor de les. Je hebt goed geluisterd wat je moest halen, je herhaalt het nog een keer en dan ga je op pad om de boodschappen te halen.

Als je terugkomt, is de juf heel blij dat je haar zo goed hebt geholpen. Bijna alles is goed gegaan, alleen ben je vergeten dat ze ook om rode dikke stiften had gevraagd. Het is niet erg, ze heeft er nog wel een paar in haar la liggen. 'De volgende keer nog beter luisteren', zegt de juf en ze geeft een knipoog.

BRUGZIN OF BEGINZIN

Goed luisteren is best wel moeilijk. Dat komt in de geschiedenis van vandaag ook naar voren. Luister maar goed!

Vertelling

DE TELLENDE SAUL

... 96, 97, 98, 99, 100. Mooi, weer een groep mannen. Blijven jullie maar goed bij elkaar staan, netjes in een rij. En jij, Joreb, jij bent de aanvoerder van deze groep. Snel gaat Saul weer naar de volgende groep. ... 99, 100. Weer een groep sterke Israëliische mannen. En daar staat nog een groep en daar nog één. Er staan wel tweeduizend groepen van honderd sterke mannen bij elkaar en dan ook nog honderd groepen van honderd met alleen maar mannen uit Juda. In totaal dus 210.000 mannen, veel hè? Een heel groot leger.

In een groep vraagt een man aan zijn buurman: 'Wat gaan we doen? Wanneer gaan we weg? En waar gaan we naartoe?' 'Ja, dat willen wij ook wel weten. Zullen we het eens aan koning Saul vragen? Want hij heeft al deze mannen bij elkaar geroepen.'

DE OPDRACHT VAN SAMUËL

We kunnen meeluisteren met Saul, want hij gaat het aan zijn mannen vertellen. 'Mannen', zegt hij, 'ik heb de opdracht van Samuël gekregen – en deze heeft de opdracht van de HEERE gehad – om het volk van de Amalekieten te verslaan.' 'De Amalekieten (Deut. 25: 17-19), was dat niet het volk dat tijdens de uittocht uit Egypte, toen we helemaal uit-

gehongerd waren ons van achteren heeft aangevallen?' 'Ja, dat zijn ze. En dat is de HEERE nog steeds niet vergeten. Hij had al gezegd dat Hij hen eens zou ombrengen. En dat gaat nu dus gebeuren. Zijn jullie er klaar voor? En luister goed, iedere Amalekiet moet gedood worden en ook zijn vee. Ja, alles.' *Hebben jullie goed meegeluisterd, jongens en meisjes. Want goed luisteren is belangrijk.*

Dus iedere Amalekiet (man, vrouw, kinderen, zuigelingen) moet gedood worden en ook al zijn vee van rund tot schaap, alles! *Wat vreselijk trouwens dat deze opdracht moet worden uitgevoerd. Dat God deze straf niet is vergeten en nu uit laat voeren.*

HET GEVECHT MET DE AMALEKIETEN

De grote groep van duizenden mannen komt langzaam in beweging. Iedere dag komen ze een stukje dichter bij de grens van het gebied waar de Amalekieten zich bevinden. Als ze dicht bij de stad Amalek zijn gekomen, wordt er een hinderlaag gelegd in het dal dichtbij deze stad. 'Joreb, jij met je mannen aan deze kant, jij aan de andere kant van de weg.' Alle mannen krijgen een plekje toegewezen, zodat ze niet meer kunnen vluchten.

Maar eerst gebeurt er nog iets heel bijzonders. In het gebied van de Amalekieten wonen ook heel veel mensen, families met kinderen van de Kenieten. Kenieten? Wij kennen deze groep inderdaad niet zo goed, maar als ik je vertel dat de schoonvader van Mozes, Jethro, een Keniet was, dan wordt het al iets bekender. De Kenieten hadden het volk Israël geholpen tijdens de uittocht uit Egypte. En vanwege die hulp wil de HEERE hen sparen. Als snel gaat het als een lopend vuurtje door de stad Amalek. 'Heb je het al gehoord? We moeten alle spullen snel inpakken en maken dat we wegkomen. Nee, niet alle spullen kunnen mee, maar wel de belangrijkste. Gauw inpakken nu. En niet tegen iedereen vertellen, want Saul is met een heel groot leger in de buurt en hij gaat de Amalekieten doden.' 'En wij dan?' 'Ons niet, daarom moeten we snel nu weg gaan. Ik weet ook niet precies waar naar toe, maar in ieder geval weg uit deze plaats Amalek en uit dit gebied. Kom snel.'

Mooi vind ik dit dat de HEERE hen spaart. Hij straft alleen degenen die expres Zijn volk hebben aangevallen tijdens de uittocht. Er is dus genade voor hen die de Heere willen volgen.

En dan begint het gevecht, vreselijk. Alle Amalekieten worden gedood van de plaats Havila tot in de

richting van Sur dat dichtbij Egypte ligt. Hier valt opeens een man, daar een vrouw, hier een kind. Niemand komt door de hinderlaag heen of wordt op een andere manier niet gedood. En iedereen moet langs de hinderlaag als hij uit het dal wil komen. En ja, daar zitten de vele soldaten van koning Saul. Moeders schrikken als zij hun man gedood zien worden. Maar even later worden ze ook zelf gedood. Niet alleen de mensen, maar ook al het vee wordt gedood door de grote legermacht onder leiding van koning Saul.

Wat moet je blij zijn dat je in een vrij land woont en niet in een oorlogsgebied wat je misschien wel eens in de krant of in het journaal ziet.

KONING AGAG GESPAARD

Iedereen wordt gedood? Ja, dat heb ik al een paar keer verteld en als je goed geluisterd hebt dan heb je dat ook gehoord. Toch is dat niet helemaal waar. Want in het Bijbelgedeelte van vandaag lezen we dat koning Saul de koning van de Amalekieten, Agag heet hij, niet heeft gedood. En de duizenden mannen hebben ook niet al het vee gedood. Nee, het vee wat goed, mooi en jong is en waar veel vlees aan zit om op te eten, dat hebben ze ook niet gedood. Wel hebben ze alle kannen, bekers, emmers e.d. kapot gemaakt zodat ze niet meer bruikbaar zijn. Hebben de soldaten de opdracht dan wel goed uitgevoerd?

DE BIDDENDE SAMUËL

Nee, luister maar wat de HEERE tegen de oude profeet Samuël vertelt. 'Ik heb er berouw over dat ik Saul tot koning aangesteld heb, omdat hij zich van achter Mij afgekeerd heeft en Mijn woorden niet uitgevoerd heeft.' De HEERE heeft er dus spijt van dat Hij Saul koning heeft gemaakt, omdat hij niet heeft geluisterd en dus niet heeft gedaan wat de HEERE van hem vroeg. Een ernstige boodschap waar wij van schrikken en niet alleen wij. Ook Samuël is diep geschokt als hij deze boodschap van de HEERE ontvangt. En wat gaat hij doen? Samuël gaat bidden tot de HEERE. Niet eventjes, nee, we lezen in de Bijbel een hele nacht!

Zou Samuël dit van zijn moeder Hanna hebben geleerd? Zij bad ook heel lang en ernstig om de geboorte van Samuël.

Nadat hij de hele nacht in gebed is geweest en niet heeft geslapen, gaat hij 's morgens vroeg direct op weg naar koning Saul. Onderweg hoort hij van mensen dat Saul op dit moment bij de berg Karmel is aangekomen en dat hij daar een gedenkteken heeft opgericht. Daarna is hij op weg gegaan naar Gilgal Een gedenkteken voor zichzelf als koning, na deze slag die hij de Amalekieten heeft aangebracht.

Was dat nu nodig? Is dat niet heel erg van 'kijk nu eens hoe goed ik ben als koning'? Inderdaad is dit geen wijze daad van koning Saul. *Moet hij ook niet de hulp van de Heere hebben bij alles wat hij doet?*

DE NIET UITGEVOERDE OPDRACHT

Als Saul Samuel ziet aankomen, zegt hij: 'Wees gezegend door de HEERE! Ik heb het woord van de HEERE uitgevoerd.' Samuël fronsst zijn gezicht en zegt: 'Wat hoor ik hier dan voor geblaas van schapen en geloei van runderen?' 'Die hebben we gespaard in de strijd met de Amalekieten om de HEERE, uw God, te offeren. De rest hebben we allemaal gedood. We hebben goed geluisterd en de opdracht helemaal uitgevoerd', zegt Saul. 'Houd toch op', zegt Samuël, 'weet je wat de HEERE deze nacht tegen mij heeft gezegd?' 'Nee', zegt Saul, 'zeg het maar.' En Samuël antwoordt: 'Is het niet zo dat u door de HEERE tot koning over Israël gezalfd bent? U heeft de opdracht gehad om alle Amalekieten te doden, de mensen en al het vee. En wat doet u? Koning Agag heeft u gespaard. Heel veel lammeren en runderen heeft u gespaard. U heeft de opdracht van de HEERE helemaal niet uitgevoerd. U bent Hem niet gehoorzaam geweest. En daar is de HEERE heel verdrietig over.' 'Ja, maar ik heb toch geluisterd naar de stem van de HEERE. Ik heb alleen Agag, de koning van de Amalekieten meegebracht, maar de Amalekieten heb ik allemaal gedood. Het volk heeft van de buit genomen, schapen en runderen, het beste van wat onder de ban valt, om de HEERE, uw God, te offeren in Gilgal.'

WAT IS ECHT BELANGRIJK

Verdrietig en met zijn hoofd schuddend antwoordt Samuël: 'Heeft de HEERE meer belang in brandoffers en slachtoffers of aan het gehoorzamen aan de stem van de HEERE? Luister Saul, gehoorzamen is beter dan slachtofferen. Opmerkelijk zijn beter dan al het vet van rammen. Want het niet uitvoeren van de opdracht is een zonde van waarzeggerij en het maken van een gedenkteken voor jezelf is afgoderij en beeldendienst. Omdat je het woord van de HEERE niet heb uitgevoerd, Saul, heeft de HEERE u verworpen, zodat u geen koning meer zult zijn.'

BEROUW VAN SAUL?

Dan zegt Saul tegen Samuël: 'Ik heb gezondigd, omdat ik het bevel van de HEERE en uw woorden overtreden heb. Want ik was bang voor mijn volk en heb naar hun stem geluisterd. Vergeef toch mijn zonde, ik zal mij voor de HEERE neerbuigen.' Maar Samuël zegt tegen Saul: 'Ik zal u niet vergeven. Omdat u het woord van de HEERE verworpen hebt, heeft de HEERE u verworpen, zodat u geen koning meer over Israël zult zijn. Meer heb ik niet te zeggen.' En hij draait zich om, om weg te gaan,

maar Saul grijpt snel een punt van zijn jas, deze scheurt direct. Dan zegt Samuël tegen Saul: 'De HEERE heeft vandaag het koningschap van Israël van u afgescheurd en het aan iemand anders gegeven, die beter is dan u.'

KONING AGAG GEDOOD

'Breng Agag, de koning van de Amalekieten, bij mij.' Agag loopt fier en trots naar Samuël toe, en Agag zegt: 'Ik ben aan de dood ontkomen!' Maar Samuël zegt: 'Zoals u in het verleden vrouwen en hun kinderen van het leven beroofd hebt, zo zult ook u gedood worden.' Daarna doodt Samuël koning Agag voor het aangezicht van de HEERE in de plaats Gilgal.

GEEN BEROUW VAN DE HEERE OVER SAUL

Saul probeert het nog één keer. 'Is er nu echt geen vergeving? Het is toch wel erg dat de oudsten en alle mensen die met mijn mee gevochten hebben nu denken dat ik geen koning meer ben.' Maar Samuël zegt: 'De HEERE is de Onveranderlijke van Israël. Hij liegt niet en Hij heeft er geen berouw over.'

AFSLUITING

Samuël keert met Saul terug en Saul buigt zich voor de HEERE neer. Daarna gaat Samuël terug naar Rama en Saul gaat naar zijn huis in Gibeon. Beiden moeten nog lang denken over deze dag. Wat

hebben ze veel meegemaakt. Wat ingrijpend: geen koning meer over een tijd. Samuël ziet Saul niet meer tot de dag van zijn dood toe. Alle duizenden mannen gaan ook weer naar huis. Ze praten nog lang door over deze bijzondere strijd en de rol van hun koning. Joreb is blij als hij zijn vrouw en kinderen weer ziet. Ze springen hem om zijn nek als ze hem weer zien aankomen. Op oorlogspad is soms nodig, maar het beste is gewoon thuis te zijn bij vrouw en kinderen.

VERWERKING

- De kinderen zelf de 'toepassing' laten maken. Mondeling of schrijvend. Laat ze bedenken wat ze willen onthouden van de geschiedenis, wat ze ervan geleerd hebben, waar ze verwonderd over waren.
 - Klassengesprek over luisteren en gehoorzamen.
 - Hoe belangrijk het is om dit goed te doen in je klas, naar je ouders. Maar ook als God spreekt in een verhaal, kerkdienst e.d.
- Haal ook de tekst van Samuël als voorbeeld aan: 'Spreek, Heere, want Uw knecht hoort.' Wat betekent dat voor ons?
- De Kenieten mochten eerst vluchten voordat de straf begon. Er is dus ontkomen voor hen die de Heere willen volgen. Op welke manier kunnen wij aan de straf van de Heere ontkomen?
 - Invulpuzzel, zie website.